

Brud på jordvarmeanlæg på institutionen Solkernen

v/ Anne Krag, COWI A/S og Lone Frederiksen, Odense Kommune

akra@cowi.dk

lhf@odense.dk

#

1

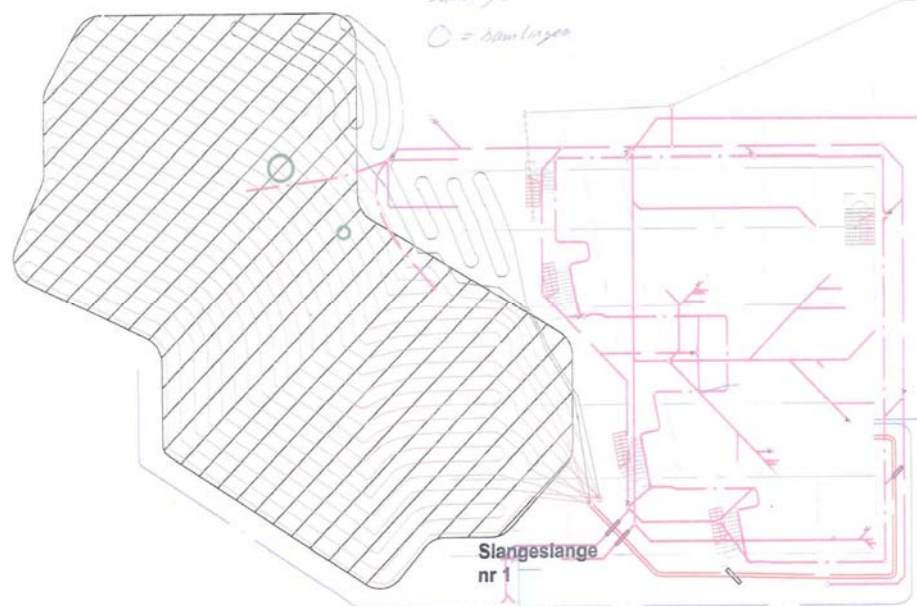
8 mar 2011

Fagsession om jordvarmeanlæg

COWI

Hændelsen og anlægget

- 6 varmeslanger á 200 meter
- Væske i anlæg: 1.270 liter
- 2 brud på anlæg sept. 2009
- Stort udslip, ca. 1.000 l brine

Anvendt brine

Tyfocor

Stof	Indhold	
Ethylenglycol	< 30 %	Frostsikringsmiddel
2-ethylhexansyre, natriumsalt	< 2 %	Antikorrosionsmiddel
Vand		Vandtransmissionsmiddel

1.000 l brine indeholdende ca. 300 l ethylenglycol

Ethylenglycol

CAS nr.	101-21-1
Vandopløselighed	Fuldt blandbar
Henrys konstant (flygtighed)	0,0000025
Log Kow (sorption)	-1,2
Drikkevand, højst acceptable indhold	1,5 mg/l (toksiske data)
Grundvandskvalitetskriterium	Ikke fastsat, men vurderes at være i størrelsesordenen 10 µg/l
Jordkvalitetskriterium	Ikke fastsat
B-værdi	0,01 mg/m ³
Klassificering/mærkning	Xn, sundhedsskadelig R22, sundhedsskadelig ved synkning

Overvejelser inden undersøgelse

- Meget følsom arealanvendelse
- 3-4 mdr. siden spild
- Uden for områder med særlige drikkevandsinteresser
- Ingen præcis/målfast tegning af anlæg
- Intet jordkvalitetskriterium

#

6

8 mar 2011

Fagsession om jordvarmeanlæg

COWI

Jord (mg/kg TS), dec. 2009

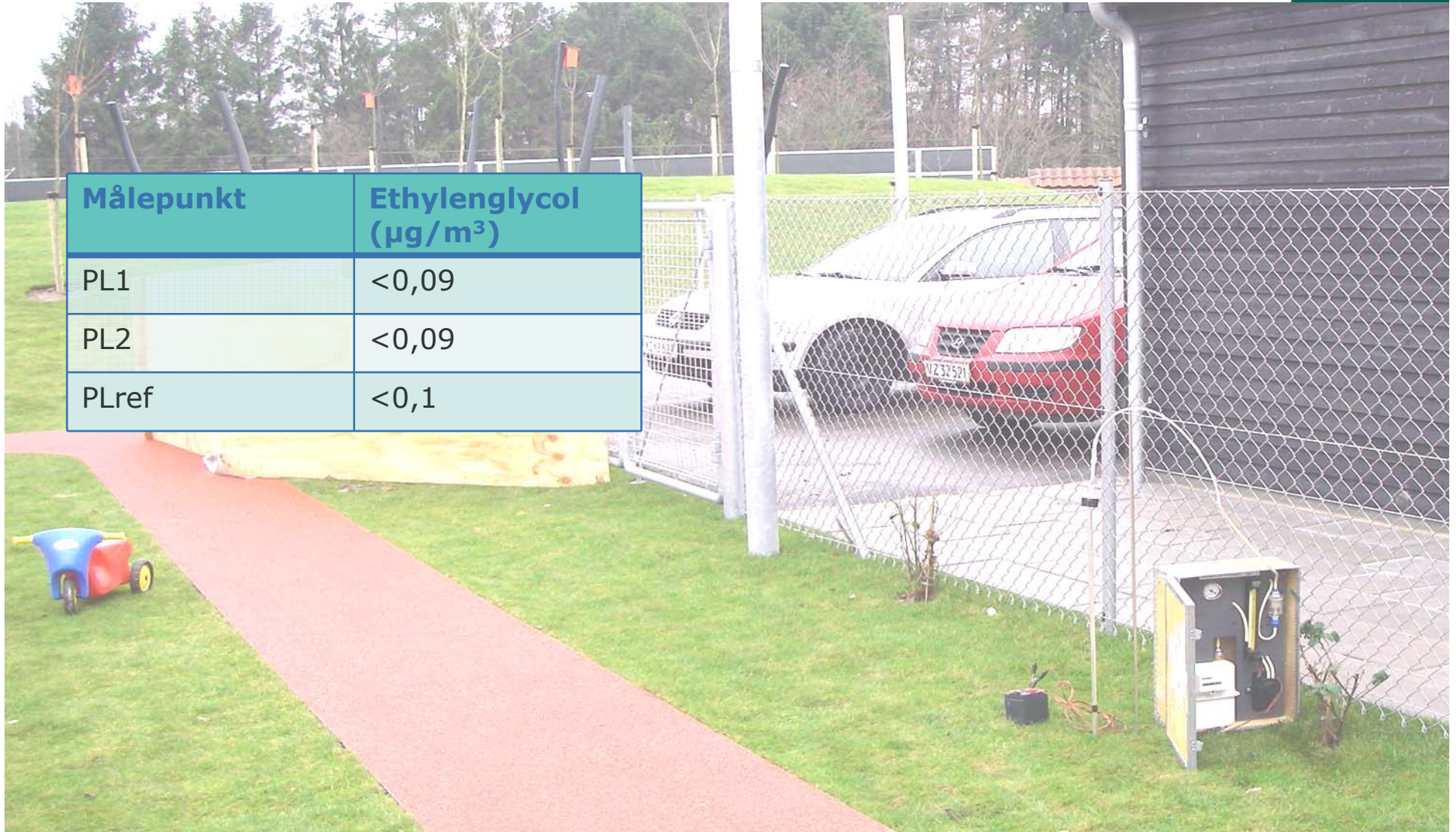
Boring	Dybde (m u.t.)	Ethylen-glycol	Propylen-glycol	Diethylen-glycol
HB1	1,15	4.200	<2	100
HB1	1,45	11.000*	<2	<4
HB2	1,1	14	<2	<4
HB2	1,75	17	<2	<4

*2-ethylhexansyre ca. 0,25 mg/kg

Poreluft, dec. 2009

Målepunkt	Ethylenglycol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
PL1	<0,09
PL2	<0,09
PLref	<0,1

Jord, (mg/kg TS) dec. 2009+mar 2010

Boring	Dybde (m u.t.)	Ethylen-glycol	Propylen-glycol	Diethylen-glycol
HB1	1,15	4.200	<2	100
HB1	1,45	11.000	<2	<4
HB2	1,1	14	<2	<4
HB2	1,75	17	<2	<4
B1	2,5	4.800	<2	370
B2	3,5	280	<2	50

Grundvand, marts 2010

Boring	Ethylenglycol	Propyleneglycol	Diethylenglycol
B1	2,2 mg/l	< 2,0 mg/l	< 4,0 mg/l

Risikovurdering, overvejelser

- Forureningen ikke afgrænset
- Høj vandopløselighed
- Spildstørrelsen – ca. 300 liter ethylenglycol
- Arealets meget følsomme anvendelse

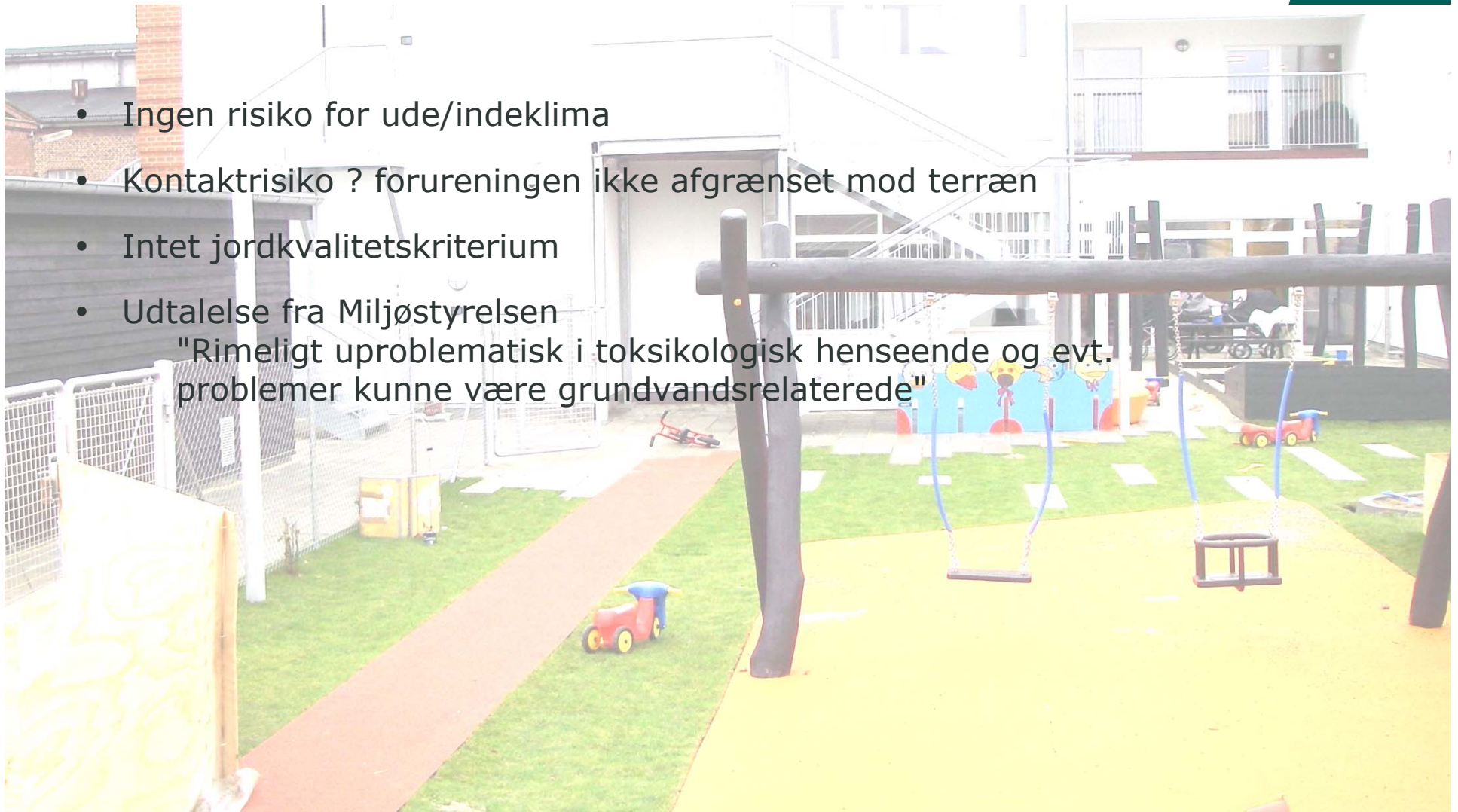

- Lav flygtighed
- Ethylenglycols nedbrydelighed
- Toksicitet
- Områdets geologi/hydrogeologi
- Områdets beliggenhed uden for områder med særlige drikkevandsinteresser

Risikovurdering - arealanvendelse

- Ingen risiko for ude/indeklima
- Kontaktrisiko ? forureningen ikke afgrænset mod terræn
- Intet jordkvalitetskriterium
- Udtalelse fra Miljøstyrelsen
"Rimeligt uproblematisk i toksikologisk henseende og evt. problemer kunne være grundvandsrelaterede"

Risikovurdering, grundvand

- Sandsynligvis intet sammenhængende terrænnært grundvand
- Kriterier (ADI/TDI: 1,5 mg/l – mikrobiologisk vækst 10 µg/l)
- Halveringstid, ca. 30 dage (aerob) 100-200 dage (anaerobt)
- Ingen persistente eller toksiske mellemprodukter
- Min. 25 m moræneler, dvs. nedbrudt inden gennembrud
- Områdets beliggenhed uden for områder med særlige drikkevandsinteresser og i byzone
- Ikke sandsynligt at der etableres drikkevandsboringer

Konklusion

- Der kan ske relativt store udslip når uheldet er ude
- Forureningen genfindes ca. 6 måneder efter spildet
- Risikovurdering vanskelig når der ikke er kvalitetskriterier
- Der kan være risiko ved længere tids kontakt, indtag og jordflytning
- Ingen risiko mod områdets nuværende vandindvindinger (industri)

